

Tilsyns-rapport 2023

Himmelblå

Pædagogisk tilsyn i Københavns Kommune

Det pædagogiske tilsyn skal sørge for, at alle institutioner i Københavns Kommune fungerer godt og overholder gældende lovgivning. Tilsynet ser på dagligdagen i institutionen og på det pædagogiske arbejde med børnene.

Det årlige tilsyn består af:

- Et anmeldt tilsynsbesøg, hvor den tilsynsførende pædagogiske konsulent observerer det daglige arbejde med børnene ud fra en række observationskriterier¹.
- En faglig dialog med ledelse og repræsentanter for medarbejdere og forældre.
- En tilsynsrapport, der samler op på observationer og faglig dialog, og hvor der på baggrund af tilsynet gives en vurdering af den pædagogiske indsats.

Tilsynsrapporten præsenteres og drøftes som et fast punkt på det årlige forældremøde. I klyngerne orienteres klyngebestyrelserne herudover om enhedernes tilsynsrapporter mindst en gang årligt.

Den pædagogiske konsulent

Alle institutioner i Københavns Kommune har en pædagogisk konsulent tilknyttet. Den pædagogiske konsulent rådgiver og vejleder i løbende samarbejde med institutionen om blandt andet pædagogik, faglig udvikling og forældresamarbejde.

Det er institutionens tilknyttede pædagogiske konsulent eller en anden konsulent fra områdeforvaltningen, der gennemfører det årlige tilsynsbesøg og skriver tilsynsrapporten.

Den bydækkende tilsynsenhed

For at understøtte uvildigheden i tilsynet er der i Københavns Kommune etableret en bydækkende tilsynsenhed, som ikke har løbende samarbejde med institutionerne. Tilsynsenheden deltager i 10% af tilsynene i tilfældigt udvalgte institutioner. Det er tilsynsenhedens opgave dels at kontrollere, at det pædagogiske tilsyn udføres som beskrevet i Københavns Kommunes tilsynskoncept, dels at bidrage med et uvildigt og udefrakommende blik i vurderingen af den pædagogiske praksis.

Hvis du vil vide mere

Har du spørgsmål til rapporten, er du velkommen til at kontakte lederen i institutionen.

Du kan læse mere om det pædagogiske tilsyn samt opfølgning på tilsynet og se den seneste kvalitetsrapport for hele dagtilbudsområdet på: www.kk.dk/kvalitetogtilsyn.

¹ I institutioner, der i et tilsynsår har fået vurderingen "Vedligehold indsats" i alle temaer, gennemføres i det efterfølgende tilsynsår ikke et ordinært tilsyn, men et Light-tilsyn. Light-tilsynet består af en vedligeholdelsesdialog, men der gennemføres ikke observationer, ligesom der heller ikke gives en vurdering af den pædagogiske indsats.

Læsevejledning

I rapporten på de kommende sider kan du læse konklusionerne fra det seneste tilsyn i institutionen.

I slutningen af rapporten finder du institutionens beskrivelse af opfølgning på sidste års tilsyn samt kommentarer til dette års tilsynsrapport. I bilaget til rapporten finder du institutionens selvregistrering, der omhandler lovgivningsmæssige og kommunale minimumskrav.

Tilsyn med den pædagogiske kvalitet

Tilsynet i Københavns kommune føres ud fra en række kriterier, som ifølge forskningen om kvalitet i dagtilbud er væsentlige for at skabe rammer for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Kriterierne er kategoriseret under seks temaer med afsæt i det pædagogiske grundlag i den styrkede pædagogiske læreplan:

1. Samspil og relationer mellem børn og voksne
2. Børnefællesskaber og leg
3. Sprog og bevægelse
4. Forældresamarbejde
5. Sammenhæng i overgange
6. Evalueringskultur

Vurdering af indsats i tilsynsrapporten

Det pædagogiske arbejde i institutionen vurderes på baggrund af observationer og dialog om kriterierne i de seks temaer. For hvert tema giver den pædagogiske konsulent en vurdering af, hvordan institutionen skal arbejde videre med indsatsen med en af de fire kategorier nedenfor.

Institutionen skal vedligeholde indsatsen – betyder at i institutionen skal fortsætte det gode pædagogiske arbejde og løbende udvikle deres praksis.

Institutionen skal justere indsatsen – betyder at i institutionen skal fortsætte det gode pædagogiske arbejde og foretage nødvendige justeringer i deres praksis. Den tilsynsførende kan evt. give konkrete anvisninger på opfølgende tiltag.

Institutionen skal ændre indsatsen – betyder at i institutionen skal foretage ændringer i deres praksis, og den tilsynsførende giver konkrete anvisninger på opfølgende tiltag.

Institutionen skal iværksætte en ny indsats – betyder at i institutionen skal gøre noget væsentligt andet i deres praksis, end de gør i dag, og den tilsynsførende giver konkrete anvisninger på opfølgende tiltag.

Anvisninger og strakspåbud

I forbindelse med tilsynet kan den pædagogiske konsulent give en eller flere konkrete anvisninger på opfølgende tiltag. Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag skal efterleves af institutionen, og der følges op på disse ved næste års tilsyn.

Hvis den pædagogiske konsulent i forbindelse med tilsynet observerer konkrete enkeltstående forhold, der er skadelige for børns trivsel og udvikling kan forvaltningen udstede et strakspåbud. Et strakspåbud indebærer, at institutionen skal iværksætte tiltag, der med det samme ændrer uønsket praksis. Forvaltningen følger op inden for 14 dage. Strakspåbud kan også udstedes, hvis institutionen ikke lever op til et eller flere af de gældende lovkrav, retningslinjer, anbefalinger mv.

Opfølgning på tilsyn ved bekymring eller alvorlig bekymring

Hvis forvaltningen på baggrund af tilsynet bliver bekymrede for den pædagogiske kvalitet eller andre forhold i institutionen, vil der i forlængelse af tilsynet altid blive iværksat et skærpet tilsyn. Det er institutionens ledelse, der er ansvarlig for at rette op på de forhold, der har givet anledning til bekymring, og forvaltningen sørger for, at institutionen får den hjælp og støtte, der er behov for i processen.

Når forvaltningen fører skærpet tilsyn, vil en pædagogisk konsulent komme på et eller flere uanmeldte tilsynsbesøg og foretage observationer af den pædagogiske praksis med fokus på de bekymrende forhold. Det skærpede tilsyn ophæves, så snart institutionen arbejder konstruktivt med udvikling af kvaliteten af den pædagogiske kvalitet, eller når institutionen har bragt orden i de forhold, som har givet anledning til at iværksætte det skærpede tilsyn.

Hvis bekymringerne for den pædagogiske kvalitet eller andre forhold i institutionen er af alvorlig karakter, vil der blive udarbejdet en handleplan. Handleplanen beskriver kort og præcist, hvilke alvorligt bekymrende forhold der er konstateret, hvilke forandringer der skal ske i perioden med skærpet tilsyn, hvor hurtigt tiltag skal sættes i gang, samt hvordan og hvornår forvaltningen følger op.

Særlig indsats til udvikling af pædagogisk kvalitet

Københavns Kommune har fokus på at udvikle høj pædagogisk kvalitet for alle børn. I nogle institutioner kan der i perioder være behov for at forvaltningen træder tæt sammen om og med institutionen for at understøtte det arbejde. Når tilsynet giver anledning til bekymring for den pædagogiske kvalitet, igangsætter forvaltningen derfor samtidig med det skærpede tilsyn en særlig indsats til udvikling af den pædagogiske kvalitet.

En særlig indsats til udvikling af pædagogisk kvalitet er et toårigt forløb, hvor institutionen arbejder målrettet med at udvikle rammerne for børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Forvaltningen understøtter i perioden institutionen med ledessparring, faglig opkvalificering og hjælp til at fokusere på de opgaver, der styrker relationer mellem børn og voksne.

Når indsatsen er godt i gang, understøtter forvaltningen stadig med support og sparring, men fører ikke længere skærpet tilsyn.

Fakta om dette års tilsyn

Dato og tidspunkt for observationer: Forud for den faglige dialog er der foretaget observationer af institutionens pædagogiske praksis ud fra observationsguiden i Københavns kommunes tilsynskoncept. Observationen fandt sted i Himmelblå mandag d. 15/5 kl. 8.30 – 11.30.

Faglig dialog blev afholdt d. 17-05-2023

Ved den faglige dialog deltog klyngeleder, pædagogisk leder, medarbejderrepræsentanter, forældrerepræsentant og pædagogisk konsulent

Tilsynet er afsluttet d. 16-06-2023

Tilsyn er gennemført af pædagogisk konsulent Heidi Karina Stephensen

Generelle bemærkninger

Informationer om institutionen, observationer og faglig dialog, der vurderes at være relevante i forbindelse med det gennemførte tilsyn.

Den ene vuggestuegruppe er i en periode blevet flyttet til en anden stue på grund af et større renoveringsarbejde. Dette kunne tydeligt mærkes på børnegruppen og ses på læringsmiljøet, så dette er der taget højde for både i eksempler og vurderinger. Der skal aftales datoer for de manglende brandøvelser, sendes til konsulenten inden 14 dage.

Beskrivelse af eventuelle strakspåbud

Eventuelle øvrige bemærkning og aftaler vedrørende opfølgning på tilsynet

Samspil og relationer mellem børn og voksne

Vurdering

Det vurderes på baggrund af observationer og faglig dialog, at institutionen skal ændre indsatsen

Begrundelse for vurderingen

Under observationerne ses:

- Det pædagogiske personale er ofte opmærksomme og reagerer sensitivt på børnenes signaler.
- Det pædagogiske personale spejler ofte børnenes følelser ved hjælp af mimik, krop, lyde og ord.
- Det pædagogiske personale er ofte tilgængelige for børnene og tilbyder trøst og omsorg, når børnene er usikre, bange eller kedede af det.
- Det pædagogiske personale er åbne og til nærværende og fordybet i samspillet med børnene.
- Det pædagogiske personale bruger ofte rutinesituationerne til at skabe stimulerende samspil præget af nærvær, omsorg, ro og rytme.
- Læringsmiljøet bærer i nogen grad præg af tydelig organisering, der skaber rammer for gode samspil og relationer mellem børn og voksne.

Som oftest er personalet opmærksomme på børnene, men der observeres tilfælde hvor der ikke er sensitivitet i opmærksomheden. For eksempel har et barn spildt vand på sine bukser, tabt en sok og er ved også at miste den anden, efter ca. 1 time og 15 minutters observation har barnet ikke fået tørre bukser eller strømpe på. Generelt høres der mange glade stemmer og udbrud i løbet af observationen og børnene bliver spejlet i deres følelser både med mimik, lyde og ord. Et barn vil gerne have mere banan ved formiddagsmaden, men få det er tomt. Den voksne slår ud med armene, trækker på skuldrene og siger med trist stemme: "der er desværre ikke mere banan". Hun ændrer stemmen og siger glad: "men se, der er flere æbler, du må spise af". På legepladsen bliver et barn bange, da et andet barn løber hende, den voksne trøster og forklarer at det nok var et udtryk for at hun ville lege. Det er begge børn enige i og de går i gang med at lege på egen hånd. Børn der møder ind om morgenen bliver hilst på og der trøstes og et skød at sidde på, hvis der er behov for det. Dette gælder for resten af formiddagen, hvor der hurtigt er trøst at hente, når der er behov for det. En gruppe børn sidder sammen med en voksen og skærer frugt til formiddagsmaden, her virker samspillet både nærværende og fordybet med fin samtale om blandt andet trampoliner og weekendens aktiviteter. Et andet sted i huset har en gruppe sat sig i et afskærmet rum og læser i fred og ro. Der går forholdsvis lang tid før børnehaven går i gang med formiddagens planlagte program og tiden frem til, at de deler sig op i grupper, er derfor med afbrydelser og virker som en venteposition for alle. Børnene kan sagtens få opmærksomhed fra de voksne, men den er hurtigt afbrudt af andre opgaver. I både vuggestue og børnehaven er der bygget en fin rutine op omkring måltidet, hvor der er mulighed for nærvær og en fast rytme. Både formiddagsmad og frokost blev overværet og måltiderne er stort set ens på alle stuerne. Børn og voksne er fordelt ved flere borde og børnene er aktivt deltagende ved både at skænke af små kander og øse mad op selv. I børnehaven deltager børnene desuden også i borddækningen. I vuggestuen er der en fast rutine for bleskift enten før eller efter måltidet alt efter børnenes alder. Det var enkelte steder svært at se om der var en fast rollefordeling, da flere medarbejdere var optagede af det samme og børnene sad for sig selv ved bordene og kiggede i bøger. Ved observationens start skulle vuggestuerne i gang med deres samling, som forløb stort set ens på alle stuerne. Det var tydeligt at en bestemt voksen styrede samlingen og de øvrige kolleger bakkede op og tog sig af urolige børn. I børnehaven skulle en gruppe børn på en ekstraordinær tur og derfor var de faste aktivitetsgrupper brudt op og sammensat på en anden vis end vanligt. Grupperne gik først i gang med aktiviteter og samling omkring kl. 10.00, hvilket gav en del tid for børnene uden, at noget var planlagt eller de blev tilbudt andet end leg på egen hånd. Flere børn spørger, hvornår der skal ske noget bestemt og får at vide at samlingen starter om 6 – 8 minutter. I den gruppe delte sig op, var det vanskeligt at se om personalet havde faste roller eller opgaver, da alle lavede det samme. I vuggestuen deler de sig op i grupperne noget før og de lavede hver især forskellige aktiviteter. Senere på formiddagen delte børnehaven sig også op i grupper, hvilket gav et langt mere tæt og fordybet samspil med fine samtaler.

I den faglige dialog fremgår det, at Flere af eksemplerne fra observationen har været i løbet af året. De faglige fyrtårne har blandt andet haft et aktionslæringsforløb i vuggestuen om selvhjulpenhed ved måltidet, hvilket også er aktuelt da børnene er blevet yngre, når ved institutionsstart. Himmelblå er blevet certificeret af Meyers Madliv og har herigennem udviklet deres maddogmer, hvilket tydeligt sås ved observationen. Klyngens køkkennetværk giver mulighed for køkkenmedarbejderne at få inspiration fra hinanden om alle aspekter af måltidet. Personalet fortalte ved dialogen om deres overvejelser i forhold til om børnene for eksempel må spise pålæg uden rugbrød og hvor ofte de skal præsenteres for nye retter. Dette er typisk diskussioner, der kan give i rettesættelser og dårlig stemning omkring frokostbordet, men i Himmelblå er der stor forståelse for børnenes perspektiver og der er fundet pædagogiske løsninger på spørgsmålene. Pædagogisk leder fortæller at mødeskemaet er ændret, så medarbejderne er fuldtallige en halvtime før om morgenen end tidligere. Dette er sat i værk for at grupperne kan komme i gang tidligere på formiddagen, men det kræver noget tilvænning fra personalets side at være organiseret på denne måde. Observationen viste, at særligt "mellemrummene" eller de små overgange i løbet af dagen kræver at medarbejdere får justeret opgaverne for de tre faste roller (fordyber, omsorgsgiver og flyver), så de fremstår tydeligere og skarpere. Fra et oplæg med ekstern konsulent har personalet taget et skema til sig, der på samme tid visualiserer opgaver for de voksne og børnenes behov, herigennem bliver det tydeligt hvad der skal ske for børnene af oplevelser i overgangene. Skemaet beskriver organiseringen både stuevis og for teamet og hjælper medarbejderne til at tilbyde noget individuelt til de børn der har behov. Børnehaven skal have aktionslæringsforløb med et fagligt fyrtårn om voksenroller på legepladsen. Vi havde en længere drøftelse af børnenes behov for faste voksne og mulighed for tilknytning og personalet fortalte og gav eksempler på, hvordan de arbejder med dette for eksempel ved opstart eller når vuggesuebørnene er færdige med at sove i ur. Et stærkt relationsarbejde kræver, at de uddannede pædagoger hjælper vikarer, medhjælper og nye kolleger og tager ansvar for at guide dem.

Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag

Relationsarbejdet er generelt fint, men opmærksomhedspunkterne fra temaet er et større fokus, som der skal kigges grundlæggende på, hvilket er årsagen til vurderingen. Få reflekteret over organiseringen igen og juster jeres praksis. Hvem gør hvad, hvornår og hvorfor gør vi det? Reflekter over og diskuter om formiddagen bliver brugt mest hensigtsmæssigt for børnene eller om tiden uden planlagte aktiviteter fylder for meget. Vær mere sensitive på børnenes behov for eksempel at få tørt tøj på eller tørret næser.

Børnefællesskaber og leg

Vurdering

Det vurderes på baggrund af observationer og faglig dialog, at institutionen skal justere indsatsen.

Begrundelse for vurderingen

Under observationerne ses:

- Det pædagogiske personale hjælper og guider ofte børnene til at deltage i positive samspil med hinanden i forskellige børnefællesskaber.
- Det pædagogiske personale er opmærksomme på og hjælper de børn, der ikke indgår i positive samspil og børnefællesskaber.
- Det pædagogiske personale er ofte aktive ift. at støtte og guide børnenes lege med hinanden i større eller mindre fællesskaber.
- Der er i nogen grad balance mellem børneinitierede lege og voksenplanlagte lege, aktiviteter og rutinesituationer.
- Det pædagogiske personale sikrer ofte, at alle børn er aktive deltagere i pædagogiske aktiviteter, rutiner og opgaver.
- De fysiske læringsmiljøer inviterer i mindre grad til forskellige former for leg og understøtter børns lyst til at lege, udforske og eksperimentere.

Der er fælles leg på legepladsen og to børn kommer i konflikt på grund af en misforståelse. Den voksne forsøger at guide og hjælpe begge børn til at forstå, hvad der skete, så legen kan fortsætte. Samtalen trækker ud, så det er lige før, at den øvrige børnegruppe forlader legen, men den voksne får også forklaret dem, hvad konflikten går ud på og efter et stykke tid leger alle sammen igen. Særligt inden aktivitetsgrupperne går i gang er støtten til børn udenfor børnefællesskaberne ikke optimal. De voksne har i nogle tilfælde mere opsyn med børnene, der løber omkring, end de reelt har blik for om nogle børn har brug for hjælp. Børnene er ikke kedede af det eller på anden vis i mistrivsel, men enkelte står eller går rundt for sig selv uden at deltage i leg eller aktivitet. Alle børn indgår i en lille gruppe om formiddagen, men de voksne havde på observationsdagen brudt grupperne ned, så en børnehavegruppe kunne komme ekstraordinært på tur til stranden og to vuggestuebørn kunne komme med nabostuen på tur på grund af sygdom blandt stuens egne børn. Samlet set er der fin balance mellem børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter. I formiddagens grupper er der primært vokseninitierede aktiviteter, men børnenes egne initiativer bliver værdsat. For eksempel vand nogle børn tomme krukker i stedet for plantekasserne og ved samlingerne er børnene inddraget i sangvalg. Samlingen i vuggestuen samt tiden før frokost foregår siddende ved høje borde, hvor det kan være svært for børnene at være aktive deltagende, for eksempel kan de ikke være med til at hente sangkufferten eller sende den videre til andre end sidemanden. Det fysiske læringsmiljø tilbyder en bred vifte af legemuligheder med et varieret udvalg af legetøj og kreative materialer. Ved observationen blev der tegnet, læst, skåret frugt, lavet modellervoks, malet, leget med "kartoffelmelsnask", ordnet køkkenhave, leget rollelege samt spillet guitar og sunget. Stuerne og fællesarealer har flere tematiserede legeområder, hvor nogle er bedre end andre. I køkkenkrogen på gangen består tilbehøret af 15 tallerkner og et glas nutella, mens køkkenet inde i vuggestuen har rigeligt af remedier, der er stillet i inviterende frem til leg.

I den faglige dialog fremgår det, at der har været fokus på læringsmiljøet gennem året blandt andet med oplæg om emnet, hvilket kan ses ved observationen. Det er ikke alle steder læringsmiljøet er helt på plads, men Himmelblå er godt på vej, for eksempel er der tanker om at fællesarealerne kan indrettes til sciencerum. Der er allerede nu opsat akvarium, som børnene hjælper med at passe på, men det ønskes at der kommer et tematiseret område. Der blev givet eksempler på, hvordan der skabes forskellige fællesskaber for børnene omkring akvariet blandt andet indkøb af fisk og planter, etablering og vedligehold af akvariet. Institutionen deltager gerne i forskellige tilbud i lokalområdet om natur og science. Medarbejderrepræsentant fortalte om den nye børnesammensætning i de aldersopdelte aktivitetsgrupper, hvor børnene skal vænne sig til deres plads, her var turene til dyrehandleren en aktivitet, der hjalp til inklusion ind i nye fællesskaber. Observation viste et eksempel på dilemmaet om hensynet til individ kontra hensynet til fællesskabet. Medarbejderrepræsentanten fortalte, hvordan de arbejder med dette på forskellig vis. Nogle gange skal individet vægtes højest fordi gruppen bedre kan klare sig og andre gange skal fællesskabet skærmes og passes på. Vi

havde en længere drøftelse af begrebet leg og hvordan det kommer til udtryk i Himmelblå. Børnene har blandt andet en rigtig klapvogn og rigtige gryder på legepladsen, hvilket giver en anden form for leg. Personalet oplever, der er behov for at lære børnene at passe på tingene, så legemiljøerne forbliver attraktive og samtidig skal de vide, at der ikke bare kan købes nye ting. Der bliver brugt SMTTE til at udarbejde handleplaner både ved sprogvurderinger og TOPI. Der bliver holdt trivselssamtaler i fællesskab med forældrene hurtigt i forløbet, så indsatsen har flere perspektiver fra start. Medarbejderrepræsentanten gav et eksempel på to gode venner, der i en periode ofte kom i konflikt og hvilke tiltag personalet satte i værk i den forbindelse. Er der børn i udsatte positioner i huset strækker personalet sig langt og tager mere hensyn til børnenes behov end om børneantallet på stuen passer. Der kan derfor i perioder være en overbelægning eller børn der deltager i andre aktivitetsgrupper end der hvor de egentlig hører til. Ressourceforum og tværfaglig support bliver brugt aktivt i forhold til konsulterende sparring og generelle drøftelser.

Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag

Anvisningen fra temaet om sociale relationer vil også have positiv effekt på børnenes oplevelser af fællesskaber og leg, så der er ikke givet yderligere anvisninger til dette. Få gjort de fysiske læringsmiljøer færdige og få af taler om vedligehold i løbet af dagen på plads.

Sprog og bevægelse

Vurdering

Det vurderes på baggrund af observationer og faglig dialog, at institutionen skal justere indsatsen.

Begrundelse for vurderingen

Under observationerne ses:

- Det pædagogiske personale agerer af og til som sproglige rollemodeller for børnene.
- Det pædagogiske personale arbejder i nogen grad systematisk med sprogunderstøttende strategier gennem hele dagen.
- Det pædagogiske personale agerer sjældent som rollemodeller ift. bevægelse og brug af kroppen.
- Det pædagogiske personale indtænker ofte sproglige og motoriske læringsmuligheder i alle rutinesituationer.
- De fysiske læringsmiljøer ude og inde tilbyder i nogen grad børnene en bred vifte af sproglige læringsmuligheder og aktiviteter.
- De fysiske læringsmiljøer ude og inde tilbyder i nogen grad børnene en bred vifte af kropslige læringsmuligheder og aktiviteter.

På flere stuer hænger der plakater for UGL, sprogteknikkerne og forslag til sproglige legemanuskripter i legemiljøerne. Der høres ofte fine samtaler med børnene, som er præget af at den voksne enten sætter ord på handlinger og følelser sammen med barnet eller har samtale om barnets/fælles oplevelser. For eksempel taler en gruppe om trampoliner og forskellen på størrelsen af disse, alt efter hvor de står henne. Et enkelt barn har slet ikke trampolin, da hun har en altan. De voksne er generelt gode til at give tid for barnet at svare på spørgsmål, inden det næste bliver sendt af sted. Enkelte gange bliver der stillet spørgsmål, som barnet reelt kun kan give et bestemt svar på, så dets perspektiv ikke bliver underkendt. For eksempel spørger en voksen nogle børn, der ikke har ryddet op efter sig: "skal vi ikke lige gå over og rydde op?" En anden voksen spørger: Kom, vil du ikke med på legepladsen?" I begge tilfælde var det bestemt på forhånd, hvad barnet skulle og dermed ikke et reelt spørgsmål. Der er gode samtaler om både borddækningen og menuen i børnehaven. De voksne italesætter forskellen på børne- og voksenbestik og har fokus på at benævne antallet på tallerkner og kopper. I vuggestuen er der samme fine opmærksomhed på samtalerne og der høres ingen voksensnak nogen af stederne. I vuggestuen er de fleste fodstøtter på de høje taburetter ikke korrekt indstillet og ej heller vendt, så børnene kan bruge dem. Det gør det svært for børnene for eksempel selv at kravle og ned eller selv hente en klud eller en tabske på gulvet. Vuggestuebørnene deltager ikke i borddækningen, hvilket fratager en fin mulighed for at bruge og styrke børnenes balance. Det brede udvalg af aktiviteter og lege i løbet af observationen viste at læringsmiljøet også støtter de sproglige muligheder for eksempel i form af bøger, spil, materiale på væggene og sangkufferter. Det var ikke alle legemiljøer, der var lige udviklet, men de fleste steder var der gode intentioner, der nemt kan udbygges. Mange aktiviteter og lege var stillesiddende og gav ikke mange muligheder for at bruge kroppen. For eksempel foregik samlingerne i vuggestuen siddende på høje stole ved bordet selv om en stor del af samlingen bestod af fagtesange. I børnehaven foregik samlingen på legepladsen og børnene i en af grupperne blev opfordret til at bevæge sig til nogle af sangene. En anden gruppe legede fællesleg efter samlingen, hvor der både skulle løbes hurtigt og koordineres bevægelser. Gruppen, der tog sig af havearbejdet, fik også brugt kroppen, da der skulle køres mange ture med jord i trillebørene. Legepladsen har diverse klatretræskaber og bakker samt et udvalg af cykler. Også indendørs er der tumlepuder og remedier til forhindringsbaner.

I den faglige dialog fremgår det, at Legemanuskripter og legeposer til brug på legepladsen er helt nye tiltag og er derfor ikke helt kommet i gang endnu. Tanken bager, at alle medarbejdere nemt kan komme i gang med lege og kan hjælpes med at fremme sproglige udviklingsmuligheder. Klyngen har holdt fælles møde om sproglig opmærksomhed blandt andet om, hvordan ordforrådet kan udvides og hvilken rolle de voksne kan have for at give de bedste læringsbetingelser. Forældrerepræsentanten fortæller, det er tydeligt at høre, der har været fokus på sproget. Der bliver taget mange gode initiativer og sat nyt i gang, som kan genkendes hos børnene derhjemme. Sprogtrappen har været præsenteret på et forældrerådsmøde og bliver oplevet som et godt arbejdsredskab. Vuggestuen bruger sprogtrappen til at danne aktivitetsgrupper, spisegrupper og som et generelt overbliksbillede på børnenes

udviklingstrin og behov. TOPI og sprogtrappen bliver udarbejdet i sammenhæng, så data kan understøtte hinanden. Begge materialer inddrages i forældresamtaler. Børnene får deres sprogtrappen med i børnehaven, som bruger viden herfra den første tid, da materialet går til 3.6 år. Vuggestuen foretager ikke sprogvurderinger, det gør børnehaven med de tre årige, der har brug for det. I børnehaven bruger de stadig elementer fra dialogisk læsning og læseleg i gruppeme, hvor historierne bliver uddybet ved hjælp af lege og ture ud af huset. Det bliver tænkt som en aktivitet ligesom rytmik og der foregår også helt almindelig højtlesning. I vuggestuen er der læsegrupper, hvor børn, der har brug for det, mødes to gange om ugen som en særlig sproglig indsats. Disse grupper laver også lege og bevægelse som supplement til historiefortællingen. Medarbejderne bruger gerne biblioteket både til aktiviteter og tager imod deres tilbud om særligt tilrettelagte bogkasser om udvalgte emner. Vi havde en drøftelse af sprogbruget i bøgerne og hvor meget vi skal censurere i sproget ved højtlesning, hvis vi støder på bøger af ældre dato.

Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag

Hav fokus på også at få inddraget sproglige læringsmuligheder i udviklingen af legemiljøerne. Diskuter i personalegruppen, hvordan motorik og bevægelse kan inddrages mere i planlægningen både i de små grupper og i fællesaktiviteter og – lege. Brug eventuelt det nye materiale fra BOB (kan hentes hos konsulenten snarest)

Forældresamarbejde

Vurdering

Det vurderes på baggrund af den faglige dialog, at institutionen skal justere indsatsen

Begrundelse

I den faglige dialog kommer det til udtryk, at:

- Dagtilbud og forældre har i nogen grad en ligeværdig og konstruktiv dialog om børnenes trivsel, læring og udvikling.
- Det er i nogen grad tydeligt for forældrene, hvad de kan forvente af dagtilbuddet, og hvad dagtilbuddet forventer af dem.
- Forældrene møder i hverdagen i nogen grad medarbejdere, der er imødekommende, og som samarbejder med forældrene i forhold til at understøtte barnets læring i familien.
- Dagtilbuddet inviterer i høj grad forældrene ind i et mere intensivt og systematisk samarbejde om børn, der i kortere eller længere perioder har behov for et særligt fokus for at trives, lære og udvikle sig.
- Forældrerådet/forældrebestyrelsen kender og inddrages i deres opgaver.

I den faglige dialog fremgår det, at Der er indenfor nærværende tema ikke foretaget særlige observationer. Nedenstående er således udtryk for pointer fra den faglige dialog, der er betydende for vurderingen af praksis indenfor temaet. Forældrerepræsentanten fortalte om den daglige dialog på AULA om hverdagen. Der er forskel på, hvor meget de to afdelinger sender ud, så kvaliteten er ikke ens vuggestue og børnehave imellem. Vuggestuen er rigtig gode til at lægge lidt ud hver dag om for eksempel dagens menu, aktiviteter osv., mens børnehaven får det gjort mere sporadisk. Børnehaven har for nylig revideret deres skriftlige kommunikation, så ugeplanerne for eksempel er blevet tydeligere, så de kan med fordel lægges ud på AULA fremfor kun at hænge i garderoben. Forældrerepræsentanten efterlyste generelt mere kommunikation både for at vide mere om børnenes dag og for at kunne forberede børnene på, hvad de skal i løbet af dagen/ugen. Der blev givet flere eksempler på, at der ikke er kommet så meget ud om, hvad storegruppen har lavet eller billeder. Medarbejderrepræsentanten fortæller, at der fremover vil blive lagt tre til fire billeder ud hver dag, suppleret med en kort beskrivelse af de pædagogiske overvejelser og hvad børnene skal have ud af det valgte program. Informationen vil ikke nødvendigvis omhandle det enkelte barn, men beskrive og vise gruppens oplevelser. Vi drøftede, hvad det mon kunne skyldes, at der var denne forskel, personalets bud var at det både kunne skyldes børnenes alder og at vuggestuen er mere struktureret. Der er forskellige gensidige forventninger til forældresamarbejdet i Himmelblå, hvoraf nogle med fordel kan skærpes. Vi talte om, at særligt forventningen om for eksempel forældrehjælp til børnenes oprydning ved afhentning ikke er en naturlig tilgang hos alle forældre. Der er til gengæld en tydelig viden om, hvad der forventes ved aflevering om morgenen. Forældrerepræsentanten oplever, at der i flere forhold er tydelig struktur i Himmelblå, den fremtræder tydeligere i vuggestuen end i børnehaven, for eksempel i forhold til ugeplaner og kommunikation om hverdagens aktiviteter. Pædagogisk leder og medarbejderne gav eksempler på, hvordan samarbejdet med forældrene om for eksempel Topi foregår og fortalte hvilke samtaler der bliver afholdt i den forbindelse. Der blev ligeledes givet eksempler på inddragelse af den tværfaglige support og i institutions – socialrådgivere i samarbejdet med familier.

Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag

Få drøftet i forældrerådet, hvor meget og hvordan kommunikationen på AULA skal foregå og hvad der skal foregå mundtligt i hverdagen, så kvaliteten af kommunikationen i de to afdelinger opleves mere ens. Få drøftet både i personalegruppen og forældrerådet, hvordan forventningerne til at hjælpe med oprydning og lignende opgaver kan styrkes.

Sammenhæng i overgange

Vurdering

Det vurderes på baggrund af den faglige dialog, at institutionen skal ændre indsatsen

Begrundelse

I den faglige dialog kommer det til udtryk, at:

- Dagtilbuddet arbejder i nogen grad systematisk med at sikre, at børn får en god overgang fra hjem til dagtilbud.
- Dagtilbuddet arbejder i nogen grad systematisk med at sikre, at børn får en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud.
- Dagtilbuddet arbejder i nogen grad systematisk med at sikre, at børn får en god og sammenhængende overgang fra dagtilbud til KKFO og skole.
- Forældrebestyrelsen inddrages i nogen grad i arbejdet med at skabe gode og sammenhængende overgange for børn fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidshjem og skole.
- Dagtilbuddet deltager i høj grad i Stærkt Samarbejde med skolen/KKFO'en og forholder sig aktivt og reflekterende til målene i samarbejdsaftalen.

I den faglige dialog fremgår det, at Der er indenfor nærværende tema ikke foretaget særlige observationer. Nedenstående er således udtryk for pointer fra den faglige dialog, der er betydende for vurderingen af praksis indenfor temaet. Himmelblå arbejder systematisk med at sikre, at børn får en god overgang fra hjem til vuggestue og der er i den forbindelse fast procedure for opstarten og den første tid i vuggestuen. Der er udarbejdet en velkomstpjece og der er i afholdes opstartssamtale. Overgangen mellem vuggestue og børnehave sker også efter en fast procedure med besøg i børnehaven og overleveringssamtaler med deltagelse af personale fra begge afdelinger. Forældrene bestemmer selv, om de vil have overleveringen i slutningen af vuggestuetiden eller i starten af børnehavetiden. De kommende skolestartere mødes fra maj til maj i storegruppen. Forældrerepræsentanten oplever, at der i år har manglet en rød tråd i arbejdet med skoleforberedelsen, hvilket der blev redegjort for ved dialogen. Medarbejder og pædagogisk leder fortalte, at personalegruppen har evalueret på indsatsen og på baggrund af resultatet herfra udarbejdet årshjul og nyt program for gruppen. Den manglende røde tråd og de nye tiltag blev til en længere drøftelse, hvor det blandt andet blev berørt, hvordan forventninger fra KKFO og skole kan omsættes i en børnehavekontekst samt hvilke henholdsvis kompetencer og personlige færdigheder, børnene skal have med sig i KKFO og skole. Der var ikke en egentlig utilfredshed med institutionens overgangsarbejde, men en del opmærksomhed at tage højde for. Himmelblå deltager i Stærkt samarbejde med KKFO/skole og forholder sig aktivt og reflekterende til målene i samarbejdsaftalen. Stærkt samarbejde omkring Skolen ved Sundet har udarbejdet en fælles kanon med sange og lege, der bruges både i børnehave, KKFO og skole.

Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag

Få inddraget både personalegruppen, forældrerådet og Stærkt samarbejde i at diskutere indhold og forventninger til arbejdet med de kommende skolestartere. Reflekter og juster eventuelt indholdet i det nye årshjul og program for storegruppen, her kan hentes sparring hos fritidskonsulenten i Område Amager.

Evalueringskultur

Vurdering

Det vurderes på baggrund af den faglige dialog, at institutionen skal justere indsatsen

Begrundelse

I den faglige dialog kommer det til udtryk, at:

- Dagtilbuddet arbejder i høj grad systematisk med trivselsvurderinger og opfølgning.
- Dagtilbuddet arbejder i høj grad systematisk med sprogvurderinger og opfølgning.
- Dagtilbuddet arbejder i nogen grad systematisk med at sikre ensartethed i kvaliteten af den pædagogiske praksis på tværs af stuer, afdelinger og matrikler.
- Der er i nogen grad etableret en evalueringskultur i dagtilbuddet, som udvikler og kvalificerer det pædagogiske læringsmiljø.
- Dagtilbuddet arbejder i mindre grad med at inddrage børnenes perspektiver i den løbende dokumentation og evaluering.

I den faglige dialog fremgår det, at Der er indenfor nærværende tema ikke foretaget særlige observationer. Nedenstående er således udtryk for pointer fra den faglige dialog, der er betydende for vurderingen af praksis indenfor temaet. Både pædagogisk leder og medarbejdere fortalte ved dialogen om deres systematiske arbejde med trivselsvurderinger, handleplaner og opfølgning. Der blev givet eksempler på både mål og tiltag fra en TOPI - handleplan. Der blev ligeledes redegjort for det systematiske arbejde med sprogvurderinger og handleplaner samt givet fine eksempler på mål og tiltag. Gennem hele dialogen var der flere drøftelser af forskellige tilgange og forløb, som bidrager til at sikre ensartethed i kvaliteten af den pædagogiske praksis i hele huset. Vi talte blandt andet om, hvordan de små aktivitetsgrupper giver både nærvær og fordybelse og tilbydes alle børn. Grupperne bliver planlagt og evalueret efter en fast struktur, som er ens for alle stuer. Måltiderne er stort ens på alle stuer, hvilket kan tilskrives institutionens fælles fokus og forløb med Meyers madliv. De faglige fyrtårne bruger deres uddannelse til blandt andet at facilitere aktionslæring i begge afdelinger. Forløbene har hver deres indhold, som er tilpasset henholdsvis vuggestuens og børnehavens behov. Personalet er sammen om at få etableret feedback kultur, der er et fælles fokus i hele klynge H. Gennem året har der været arbejde med de fysiske læringsmiljøer, som ikke er helt på plads endnu men godt på vej. Der bliver udarbejdet SMTTE – skemaer på aktiviteter både i grupperne og teamplan, den efterfølgende evaluering foregår på stuemøder. Det er ikke alle medarbejdere, der kan udfylde SMTTE, men alle er blevet præsenteret for metoden. Alle deltager i udarbejdelsen uanset erfaring med metoden, om ikke andet så består deltagelsen i sidemandsoplæring. I forhold til feedback har alle medarbejdere med udgangspunkt i klyngens pædagogiske grundlag udarbejdet individuelle udviklingsmål, som de har fået kollegial feedback på. Der er lavet feedback aftaler mellem Himmelblå medarbejdere på et klyngepersonalemøde om emnet. Medarbejderne oplever, at feedback har bidraget positivt til samarbejdet, de får øje på hinanden på en ny måde, hvilket giver anledning både til selvrefleksion men viden om at andre også ser mig og min praksis. Det kræver mod at få en kollega til at kigge med over skulderen, men medarbejderne er trykke nok ved, at alt bliver givet videre i god tone og med ordentlige intentioner.

Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag

Arbejd videre med det igangværende forløb om feedback – kultur, bliv ved med at øve jer, også i den korrigerende kollegiale feedback. Forhold jer systematisk til anvisningerne fra denne rapport blandt andet om overgangene og organisering, dette vil gavne oplevelsen af ens kvalitet i huset.

Institutionens kommentarer

Institutionens beskrivelse af opfølgning på sidste års tilsyn

Her beskriver institutionens leder i korte træk, hvordan institutionen har arbejdet med opfølgning og eventuelle anvisninger i perioden siden sidste tilsyn

Vi har arbejdet med forældre kommunikation, bl.a. indført opstarts samtaler, lavet en pjece til nye forældre i samarbejde med forældrerådet. Vi har arbejdet med rollefordeling, hvordan vi kan bruge den daglige gruppeopdeling til at lave mere tydelige roller til personalet. Vi har kigget vores måltidsdogmer igennem - og igen talt om selvhjulpethed. Vi har talt om brugen af vores udearealer, samt haft fokus på legemiljøer inde og ude.

Institutionens kommentarer til dette års tilsynsrapport

Institutionens kommentarer til tilsynsrapporten udarbejdes i institutionens forældreråd/den selvejende bestyrelse, hvor institutionen er repræsenteret med både et forældre-, et medarbejder- og et ledelsesperspektiv. Kommentarerne er således et udtryk for en tilbagemelding fra den samlede institution.

Hvilke resultater vil institutionen fremadrettet være særligt optaget af at ændre?

Hvordan vil institutionen imødekomme tilsynets eventuelle anvisninger på opfølgende tiltag?

Hvordan vil institutionen sikre, at en positiv udvikling fastholdes?

Bilag 1: Institutionens selvregistrering

Forud for tilsynsbesøget har den pædagogiske leder eller institutionslederen udfyldt en selvregistrering, der omhandler lovgivningsmæssige eller kommunale minimumskrav. Det er præciseret i parentes, hvis et spørgsmål kun gælder udvalgte målgrupper og ikke hele 0-18 års området.

Spørgsmål i selvregistrering	Lederens svar
Er de forsikringsmæssige forhold vedrørende institutionen afklaret?	Ja
Overholder institutionen Københavns Kommunes anbefalinger vedrørende sovende børn i dagtilbud og brug af seler? (0-5-års institutioner)	Ja
Overholder institutionen reglerne for befordring af børn?	Ja
Overholder institutionen kravene i bekendtgørelse om legetøjsstandard?	Ja
Overholder institutionen reglerne om røgfri miljøer?	Ja
Overholder institutionen Sundhedsstyrelsens anbefalinger om hygiejne i dagtilbud?	Ja
Overholder institutionen hygiejneregler for køkkener i børneinstitutioner?	Ja
Overholder den mad, der serveres i institutionen, de gældende nationale og kommunale retningslinjer? (0-5-års institutioner)	Ja
Er der gennemført madvalg i institutionen inden for de sidste 2 år? (0-5-års institutioner)	Ja
Har institutionen udarbejdet og offentliggjort en pædagogisk læreplan med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag, de seks læreplanstemaer og mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring? (0-5-års institutioner)	Ja

Indsæt link til institutionens pædagogiske læreplan (0-5-års institutioner)	https://himmelblaa2300-kk.aula.dk/sites/himmelblaa2300-kk.aula.dk/files/arkiv/Download_filer/Himmelbl%C3%A5%20%C3%A6replan2023.pdf
--	---

Har i institutionen inden for de seneste to år gennemført Ja
og offentliggjort en evaluering af arbejdet med
læreplanen med udgangspunkt i de pædagogiske mål?
(0-5-års institutioner)

Indsæt link til seneste evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan (0-5-års institutioner)	https://himmelblaa2300-kk.aula.dk/sites/himmelblaa2300-kk.aula.dk/files/arkiv/Download_filer/evaluering%20Himmelbl%C3%A5.pdf
---	---

Har i institutionen valgt at arbejde med temaerne i den pædagogiske læreplan for dagtilbud i perioden fra børnenes start i KKFO'en frem til skolestart?? (6-9-års institutioner)	Ikke besvaret
--	---------------

Har i institutionen valgt at arbejde med de seks kompetenceområder, der gælder for børnehaveklassen, i perioden fra børnenes start i KKFO'en frem til skolestart? (6-9-års institutioner)	Ikke besvaret
--	---------------

Har KKFO'en udarbejdet en børnemiljøvurdering inden for de sidste to år? (6-9-års institutioner)	Ikke besvaret
--	---------------

Lever i institutionen op til Københavns Kommunes målsætninger for KKFO'er? (6-9-års institutioner)	Ikke besvaret
--	---------------

Lever i institutionen op til Københavns Kommunes målsætninger for fritidscentre? (10-18-års institutioner)	Ikke besvaret
--	---------------

Er i institutionens lukkedage planlagt i overensstemmelse med Københavns Kommunes retningslinjer for lukkedage? (0-9-års institutioner)	Ja
--	----

Hvor mange pædagogiske dage har i institutionen afholdt i det forløbne år?	
---	--

Er der gennemført en APV - herunder også ift. kemi og kemisk risikovurdering - i institutionen inden for de sidste to år? Ja

---

Hvornår fik institutionen sidst gennemført hygiejnetilsyn? 18-01-2022
(0-5-års institutioner)

Er der særlige sundhedsmæssige problemstillinger i institutionen? Nej

---

Overholder institutionen Sundhedsstyrelsens anbefalinger om medicingivning? Ja

---

Overholder institutionen Københavns Kommunes retningslinjer for journalisering, arkivering og brug af netværks drev? Ja

---

Har institutionen en beredskabsplan? Ja

Gennemføres der to årlige brandøvelser i institutionen? Nej

Følges brandøvelserne op af en skriftlig evaluering? Nej

Gennemføres daglig visuel inspektion af legepladsen? Ja

Gennemføres kvartalsvis driftsinspektion af legepladsen? Ja

Er der gennemført legepladsinspektion af legepladsteamet inden for de sidste tre år? Ja

---